

Aan de gemeenteraad van de gemeente Albrandswaard
Hofhoek 5
3176 PD Poortugaal

Capelle aan den IJssel, 23 maart 2010

Betreft: Jaarverslag 2009 van de RKC

Geachte leden van de raad,

Namens de Rekenkamercommissie bied ik u hierbij ter kennisname het jaarverslag 2009 aan van de RKC.

De RKC is tevreden over de geleverde prestaties in 2009. Niet alleen zijn de doelstellingen tot het leveren van minimaal twee onderzoeken gehaald, maar zijn er daarnaast meerdere adviezen uitgebracht en acties uitgevoerd.

Bij de introductie van de rekenkamercommissie aan de nieuwe raad zullen wij nader ingaan op de eerder uitgevoerde onderzoeken.

Voor dit moment ontvangen wij graag van u een notificatiebesluit.

Hoogachtend,

Namens de RKC,

G. Gijzendorffen
Secretaris

Jaarverslag 2009
van de
Rekenkamercommissie
Albrandswaard

maart 2010

Inleiding

De rekenkamercommissie (RKC) van Albrandswaard bestaat nu drie jaar. 2007 is het aanloopjaar geweest waarin diverse zaken tot stand zijn gebracht die te maken hadden met de start van de RKC. In het jaar 2008 is volwaardig gedraaid en zijn de gemeente en de RKC aan elkaar gewend geraakt. Daarin werd ook duidelijk dat de RKC een waardevolle bijdrage levert om het gemeentelijk functioneren te verbeteren.

De gewenning is gevolgd door waardering. In dit verslagjaar 2009 is de waardering voor de RKC concreet omgezet met toekenning van een ruimer onderzoeksbudget ingaande 2010. De armslag van de RKC zal hierdoor worden vergroot.

Dit jaarverslag toont aan dat de RKC in 2009 wederom adviezen heeft gegeven en onderzoeken verricht die tot verbeteringen leiden en die direct of indirect van nut zijn voor de burgers van Albrandswaard.

Samenstelling rekenkamercommissie

De gemeenteraad van Albrandswaard heeft gekozen voor een onafhankelijke rekenkamerfunctie. Dit houdt in dat de leden van de commissie van 'buiten' zijn en geen lid van de gemeenteraad.

De rekenkamercommissie bestaat uit drie leden:

De heer mr. N. van Eck, Voorzitter

De heer drs. J. W. Verheij, plv. voorzitter

De heer drs. H. Leijs, lid

Als plaatsvervangend lid was benoemd:

Mevrouw drs. E. Schieven

Wegens verhuizing en een andere functie in Groningen heeft mevrouw Schieven per 1 april 2009 het RKC-lidmaatschap beëindigd.

De rekenkamercommissie heeft voor de ondersteuning van de vergaderingen en de uitvoering van kleinere onderzoeken een externe secretaris/onderzoeker aangesteld, de heer G. Gijzendorffen. Doel daarbij is het realiseren van een effectieve werkwijze en kostenbesparing waardoor er, gegeven het beperkte beschikbare bedrag, zoveel mogelijk onderzoeksbudget beschikbaar blijft.

Doel, visie en werkwijze van de Albrandwaardse Rekenkamercommissie

'De rekenkamercommissie van de gemeente Albrandswaard doet onafhankelijk en professioneel onderzoek, gericht op de versterking van de controlerende taak van de gemeenteraad en van de publieke verantwoording aan de burger, met als doel de kwaliteit, effectiviteit, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk handelen te bevorderen'.

De rekenkamercommissie vindt het belangrijk om goede contacten te onderhouden met het gemeentebestuur, de raad en de ambtelijke medewerkers. Voor de periodieke afstemming met de raad onderhoudt de rekenkamercommissie contact met de daartoe aangewezen liaison-raadsleden: de heren Euser (EVA), Van der Graaff (PvdA) en Van Wolfswinkel (CU/SGP).

Afstemming en overleg

Gewoonlijk overlegt de RKC tweemaal per jaar met de liaisonraadsleden. Wegens de collegewisseling in het voorjaar is één halfjaarlijks overleg geannuleerd en heeft eenmalig een overleg plaatsgevonden op 31 augustus 2009. In dit overleg is o.a. de hoogte van het RKC-budget geëvalueerd. Met de RKC waren de liaisonraadsleden van mening dat het wenselijk is tot verhoging van het budget te komen. Hierdoor kan meer specialistische kennis worden ingekocht. De onderzoeken krijgen dan meer diepgang en het palet aan onderzoeksmogelijkheden wordt vergroot. Ook werd in het overleg afgestemd over de groslijst inzake mogelijke toekomstige onderzoeksonderwerpen, het uitwisselen van actualiteiten alsmede het bespreken van huishoudelijke zaken. Tevens werden afspraken gemaakt over de procedure en samenstelling van de selectiecommissie voor de invulling van de vacature van mevrouw Schieven.

De rekenkamercommissie is in 2009 7 maal bij elkaar geweest in een reguliere formele vergadering. Daarnaast vindt tussen de leden veel informeel (digitaal) contact plaats en wordt informeel tussentijds met raadsleden afgestemd bij de aanwezigheid van de RKC bij bijeenkomsten in de Hofhoek.

Oogst en activiteiten van 2009

De RKC heeft als doel om minimaal twee onderzoeken per jaar te doen. Eén onderzoek dat betrekking heeft op het functioneren van de gemeente Albrandswaard primair vanuit de optiek van de burger en één onderzoek primair van belang voor de gemeenteraad.

In het jaar 2009 is de doelstelling van de RKC ruim gehaald. Er werden drie RKC-onderzoeken aan de raad aangeboden: een onderzoek naar het financieel beheersinstrumentarium, een onderzoek naar inhuur derden in combinatie met een eigen doelmatigheidsonderzoek van het College naar Inkopen en Aanbesteden in het kader van Gemeentewet art.213a en een onderzoek naar Communicatie en Participatie. In 2009 is in het voorjaar ook door de raad de discussie gevoerd over de zogenaamde Heja-kwestie. De RKC had hier op verzoek van de raad ook verkennend onderzoek naar gedaan.

Een onderzoek naar subsidieverlening is in het najaar van 2009 opgestart. Het eindrapport hierover zal in 2010 worden geagendeerd.

Onderzoek brieven,aanvragen e.d.

In het jaarverslag 2008 is melding gemaakt over de vertraging vanwege gebrek aan tijd en mankracht bij de uitwerking van de RKC-aanbevelingen betreffende de kwaliteit van de dienstverlening. In reactie hierop hebben de liaisonraadsleden aangegeven de vertraging niet acceptabel te vinden. Door het College is vervolgens opdracht gegeven aan een extern bureau (Eiffel) om een plan van aanpak op te stellen. Over de uitvoering van de acties is gerapporteerd in de kwartaalrapportages. De RKC heeft in dit verband met genoeg kennis genomen van de vaststelling van het kwaliteitshandvest waarin de normen voor dienstverlening aan de burger zijn vastgelegd.

Onderzoek Albrandswaard "in control"

Het RKC-rapport over dit onderwerp is op 30 maart 2009 door de gemeenteraad behandeld. De conclusie van het onderzoek is dat Albrandswaard in essentie de bedrijfsvoering op orde heeft. Echter op het punt van de 3 W-vragen (Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen? Wat mag het kosten?) die in essentie de transparantie van de info-voorziening aan de raad weergeven, zijn er verbeteringen aan te brengen. Vooral doelstellingen zullen in de P&C-cyclus SMARTer bij Albrandswaard geformuleerd moeten worden. Daarnaast is geconstateerd dat een aantal cultuuraspecten de optimale werking van de P&C-cyclus belemmert. De RKC beveelt in dit verband aan om de rollen van de raad, het college en de ambtenaren duidelijk te definiëren. Ook adviseert de RKC om "afspraak is afspraak" als een basisregel te hanteren en de naleving hiervan af te dwingen.

Na het debat heeft de raad met een raadsbesluit het College van B&W opgeroepen om uitvoering te geven aan alle aanbevelingen van de RKC. Ook besloot de raad om onder de regie van het Presidium, gesteund door de griffie en het ambtelijk apparaat,

om uiterlijk in februari 2010 te komen tot een overdrachtsdocument voor de nieuwe raad.

Hiermee zal de nieuwe raad in staat worden gesteld om in de begroting van 2011 de doelstellingen van de programma's SMARTer te formuleren.

Onderzoek inhuur derden

Reeds in de carrousel van november 2008 werd het RKC-rapport over Inhuur Derden besproken. Naar aanleiding van dit onderzoek adviseerde de RKC om de sterk gedateerde richtlijnen van Albrandswaard in overeenstemming te brengen met de Europese regelgeving op het gebied van aanbesteden. Ook werd aanbevolen om de inkoopprocessen voor het behalen van doelmatigheidswinst onder de loep te nemen en tot meer transparantie te komen. Daar de gemeente zelf ook een onderzoekstraject had ingezet over Inhuren en Aanbesteden op basis van de Gemeentewet art. 213a (doelmatigheidsonderzoek) werd door de RKC voorgesteld om de bevindingen uit de beide sporen tegelijk door de raad te laten behandelen. De beide rapportages zijn uiteindelijk besproken in de Carrousel van 6 oktober 2009. Bij hamerslag heeft de raad vervolgens op 24 november 2009 het nieuwe Inkoop en Aanbestedingenbeleid vastgesteld.

Met de vaststelling van dit beleidskader is voldaan aan de aanbevelingen die door de RKC waren gedaan.

Onderzoek naar communicatie en burgerparticipatie

Eind 2009 bracht de RKC een onderzoeksrapport uit over communicatie en burgerparticipatie. Dit onderzoek is uitgevoerd door het extern bureau Necker als een zogenaamd Doe Mee-onderzoek. Aan het Doe Mee onderzoek hebben ook 12 andere gemeenten deelgenomen waardoor een onderlinge vergelijking van de resultaten mogelijk is. De rekenkamercommissie heeft het oordeel van de onderzoekers over Albrandswaard in een begeleidende brief aan de gemeenteraad genuanceerd daar de RKC van mening is dat het huidige college sinds de bestuurswisseling duidelijke verbeteringen heeft aangebracht. De onderzoekers geven veel aandacht aan de wijze van communicatie en burgerparticipatie in het verleden. In de begeleidende brief bij het rapport aan de gemeenteraad heeft de RKC gesteld dat het College van Albrandswaard vooral aan voorlichting en het verstrekken van informatie doet. Voorbeelden hiervan zijn de wekelijkse berichtgeving in de lokale kranten, de columns van de collegeleden, de website, de wijkbezoeken en de themabijeenkomsten met burgers en instellingen. Aan een hoger niveau van participatie zoals inspraak en het actief betrekken van burgers bij de besluitvorming wordt door het college nog weinig invulling gegeven. In die gevallen waar dat wel is gebeurd, is het de onderzoekers opgevallen dat de aandacht van de gemeente voor communicatie na het moment van participatie afneemt. Om draagvlak voor het beleid te creëren is het juist belangrijk dat burgers en instellingen op de hoogte worden gebracht van wat er met hun inbreng is gebeurd en waarom. In de vergelijking met de andere onderzochte gemeenten laat het onderzoeksrapport zien dat het beeld van Albrandswaard niet in hoge mate afwijkt van andere

gemeenten. In minder dan de helft van de gemeenten zijn de afspraken voor actieve communicatie en participatie goed geregeld. In Albrandswaard valt op dat de regels sterk verouderd zijn. Deze dateren van voor 2003. Het college van Albrandswaard heeft in een reactie op het oordeel van de RKC al aangegeven dat de aanbevelingen van de RKC zullen worden overgenomen. Dit betekent dat de regels en procedures zullen worden geactualiseerd.

De nieuwe werkwijze zal worden uitgetest in 1 of 2 proefprojecten. In de carrousel van 1 februari 2010 buigen de raadsleden zich over de bevindingen en aanbevelingen. Vervolgens debatteert de raad over het rapport nog voor de verkiezingen.

Heja-debat naar voorjaar 2009

Medio 2008 werd door de liaisonraadsleden van de rekenkamercommissie (RKC) het verzoek van de gemeenteraad bij de RKC ingebracht om zich te beraden op het uitvoeren van een onderzoek inzake de zgn. Heja-kwestie. In het jaarverslag 2008 werd hierover gerapporteerd. Vanwege het aftreden van het College van Albrandswaard werd behandeling van de onderzoeksbevindingen van de RKC door de raad uitgesteld tot 23 februari 2009. Een ingediende motie tot het instellen van een vervolgonderzoek door middel van een raadsenquête op basis Gemeentewet art. 155a werd niet aangenomen.

Hiermee werd de Heja-kwestie door de gemeenteraad afgesloten.

BIBOB

Met een brief aan het gemeentebestuur heeft de RKC aandacht gevraagd voor het opstellen van beleid ingevolge de wet Bibob. De wet BIBOB (Wet Bevordering Integriteit Beoordelingen door het Openbaar Bestuur van 1 juni 2003) biedt een instrument voor gemeenten om de integriteit van aanvragers van vergunningen en subsidies te toetsen. Als de gemeente vermoedt dat een vergunning of subsidie voor verkeerde doeleinden gebruikt zal gaan worden, kan het bureau BIBOB worden ingeschakeld. Op advies van het bureau kan de gemeente de vergunning of subsidie weigeren. In 2007 heeft reeds 56% van de gemeenten een beleidslijn vastgesteld voor het omgaan met twijfel bij het behandelen van aanvragen voor vergunningen (milieu, horeca, bouw) en subsidies. De RKC is per brief door B&W geïnformeerd dat de RKC-aanbeveling wordt overgenomen en dat een beleidsnota in het 3^e kwartaal 2009 zou worden opgesteld.

Na navraag werd de RKC geïnformeerd over uitstel naar het tweede kwartaal 2010 vanwege capaciteitstekort in het ambtelijk apparaat.

Onderzoek naar subsidieverlening opgestart

In het najaar van 2009 heeft de RKC een onderzoek opgestart naar de uitvoering van het subsidiebeleid van de gemeente. Redenen om hiernaar een onderzoek in te stellen zijn dat:

- de jaarlijkse subsidies een behoorlijke uitgavenpost vormen;
- de subsidieverstrekking veel inwoners van de gemeente raakt;
- onderzoeken van andere rekenkamers laten zien dat veel gemeenten in onvoldoende mate heldere doelen hebben gesteld, het proces en de helderheid over criteria voor afwijzing of toekenning laat dan te wensen over. Het is de vraag of dat in Albrandswaard ook het geval is.

Het eindrapport is begin 2010 aan het college van B&W voor een bestuurlijke reactie voorgelegd.

Verordening herzien en vacature RKC

De RKC is in 2007 van start gegaan met 3 vaste leden en een plaatsvervangend lid. Bij de start van de rekenkamercommissie werd afgesproken dat het plaatsvervangend het eerste jaar vast zou meedraaien met het oog op inwerken en continuïteit. In het overleg met de liaisonraadsleden en de griffier is meerdere malen aan de orde gekomen dat de praktijk heeft bewezen dat een vaste bezetting van 4 leden noodzakelijk is om een voldoende basis voor discussie te hebben en de continuïteit van de RKC-vergaderingen te garanderen. Op voorstel van de liaisonraadsleden heeft de raad op 14 september 2009 ingestemd met herziening van de RKC-verordening.

Wegens het vertrek van mevrouw Schieven zijn vervolgens met de liaisonraadsleden afspraken gemaakt over de vacaturevervulling. Er is een commissie samengesteld met twee liaisonraadsleden, de Voorzitter en een lid van de RKC.

De RKC streeft ernaar de vacature in maart 2010 te hebben vervuld.

Overige activiteiten

Door het bijhouden van het nieuws in de lokale media, het lezen van de raadsstukken, het regelmatig bijpraten met de griffier en bijeenkomen op vergaderavonden van gemeenteraad en fracties houdt de rekenkamercommissie voeling over wat er in Albrandswaard leeft en wat voor het onderzoeksprogramma van de Rekenkamercommissie relevant is.

De RKC heeft vergaderingen bijgewoond wanneer er onderzoeksrapporten werden behandeld maar ook bij relevante onderwerpen als de begrotingsbehandeling of het subsidiebeleid. Bij de behandeling van speciale onderwerpen als de bestuurskrachtmeting zorgt de RKC er ook voor present te zijn.

Met veel plezier hebben enkele RKC-leden ook deelgenomen aan de barbecue bij het raadsuitje.

De rekenkamercommissie onderhoudt contact met andere rekenkamers, is lid van de Vereniging van Lokale Rekenkamers (NVRK) en is geabonneerd op nieuwsbrieven.

De RKC heeft deelgenomen aan het congres van RKC Zwijndrecht dat werd gehouden in het kader van het 10-jarig bestaan van die commissie.

De contacten met het ambtelijk apparaat vinden plaats rond de afstemming en de uitvoering van onderzoeken. In de opstelling naar het ambtelijk apparaat hanteert de rekenkamercommissie het principe dat het opsporen van verbetermogelijkheden een gezamenlijk belang moet dienen. De RKC houdt vinger aan de pols of genomen besluiten naar aanleiding van aanbevelingen van de RKC ook daadwerkelijk worden uitgevoerd.

RKC-budget: realisatie 2009 versus begroting 2009

De realisatiecijfers zijn gebaseerd op een door de griffie verstrekt overzicht.

Omschrijving	Begroting 2009	Realisatie 2009	Toelichting realisatie
Presentiegelden Voorzitter, leden en reiskosten	€7500	€ 3395	7 x vergaderd in 2009, vergoedingen cf tabel. en vergoeding cf. art. 8, lid 2 van de RKC-verordening
Onderzoek	€16000	€ 8000	Onderzoek Necker naar communicatie en participatie
Secretaris	€ 4750	€ 4617	Aan opdrachten, voor- en nawerk vergaderingen Er is 62 uur aan secretariswerk- zaamheden verricht
Lidmaatschap en congres NVRR	€ 350	€ 320	Lidmaatschap NVRR congres € 208
Consumpties	€150	€ 125	Afscheidsvergadering lid RKC
Overig/onvoorzien	€ 250		
Totaal	€ 29000	€ 16457	

Toelichting

Het RKC-budget is onderdeel van het griffiebudget. Naast de secretaris van de RKC bewaakt ook de griffier het deelbudget RKC. Periodiek levert de griffier tussentijdse overzichten aan. Het ritme van de onderzoeksplanning en de verplichtingen die voor het verrichten van onderzoeken zijn aangegaan, komen niet overeen met het boekingsritme. Dit is de verklaring waarom het gerealiseerde RKC-budget dit jaar een flinke onderschrijding en daarmee een vertekend beeld laat zien. De onderzoekskosten van het extern bureau Procontrol naar het financieel beheersinstrumentarium werd na overleg met de griffier geheel ten laste van het griffiebudget 2008 gebracht, terwijl de RKC er rekening mee had gehouden dat in 2009 nog een termijn op het budget 2009 zou drukken.

Tevens heeft de RKC gemeld dat de begrote kosten voor het subsidie-onderzoek ad € 8000 op het budget 2009 zouden moeten drukken daar hiervoor reeds in het 3^e kwartaal 2009 de verplichting was aangegaan. Daar geen tijdige administratieve verwerking heeft plaatsgevonden, schuiven de kosten (helaas) door naar het budget 2010.

In 2009 bracht de RKC na afstemming met de liaisonraadsleden bij de wethouder Financiën onder de aandacht dat het RKC-budget niet jaarlijks werd geïndexeerd.

Voor 2010 is het RKC-budget verhoogd naar € 46.000. De RKC zal rekening houden met de doorgeschoven kosten voor het subsidieonderzoek. Als dit in de onderzoeksplanning problemen oplevert, zal tussentijds met de liaisonraadsleden worden overlegd.

Conclusies over het jaar 2009

In dit derde jaar is de RKC zich volledig thuis gaan voelen bij Albrandswaard en zijn de RKC en de gemeente aan elkaar gewend geraakt. De plaats en positie van de rekenkamercommissie is geaccepteerd.

De RKC is tevreden over de geleverde prestaties in 2009. Niet alleen zijn de doelstellingen tot het leveren van minimaal twee onderzoeken gehaald, maar zijn er daarnaast meerdere adviezen uitgebracht en acties uitgevoerd.

De onderlinge samenwerking tussen de RKC-leden is plezierig en naar het eigen oordeel heeft de RKC in het afgelopen jaar laten zien dat een rekenkamercommissie, zoals de RKC van Albrandswaard, aan het gemeentelijk functioneren een zinvolle bijdrage kan leveren. Het nieuwe vaste vierde lid van de RKC zal worden verwelkomd in een goed functionerend team van leden met competenties die elkaar aanvullen.

Net als in het vorige jaar is ook nu weer gebleken dat een goede fasering en timing van onderzoeken cruciaal is. Onderzoeken kunnen niet worden verricht zonder de ambtelijke medewerking en onderzoeksaanbevelingen zullen door diezelfde ambtelijke inzet moeten worden uitgevoerd.

Door de raad werd de waardering voor het werk van de RKC expliciet uitgesproken bij de behandeling van het vorige jaarverslag. Om de RKC bij de onderzoeken meer armslag te geven is het onderzoeksbudget vanaf 2010 verhoogd. Door de budgetophoging is er meer ruimte om keuzes te maken voor ofwel meer kwantiteit of het inhuren van hoogwaardige expertise om meer specialistische onderwerpen aan te pakken. De RKC heeft er in 2009 goed op gelet dat het ondersteunend ambtenaren-apparaat niet wordt "dolgedraaid" met goede adviezen. Gelet op de ervaringen in dit verslagjaar zal er ook in de toekomst niet voor worden gekozen om het aantal onderzoeken flink op te voeren. De RKC zet in op het leveren van kwaliteit, net als in het afgelopen verslagjaar.